

Las sfidas da Burkhalter per 2015

La Svizra e la diplomazia europeica

DA GUIU SOBIELA-CAANITZ

■ **Il 1815 ha il congress da Vienna fixà ils cunfins territorials da la Svizra. Silsunter hai mo pli dà midadas minimalas, per exempel en connex cun il mir da serra en la Val da Lei (1952, vischnanca e circol d'Avras) e cun il schlargiament da l'eroport da Geneva (1963, vischnanca da Grand-Saconnex).** Lezza stabilitad dals cunfins deriva da la «neutralité perpétuelle» dal pajais, confermada ils 20 da november 1815 a Paris da l'Austria, la Frantscha, Gronda Bretagna, Prussia e Russia. «Questa formulaziun [franzosa] deriva dal Genevrin Charles Pictet de Rochemont; lez aveva gia emprendì d'enconuscher la giuvna generaziun da magistrats federals suenter 1770 en il Philanthropinum da Lantsch sut» (1). La cunvegna da 1815 vala anc adina il 2015, duatschient onns pli tard, ma l'Europa è sa midada. Ils segnataris da 1815 existan anc adina, danor la Prussia, remplazzada da sia ertavla la Germania; la chapitala è anc adina Berlin. Quatter da quels tschintg stadis fan part d'ina cuminanza surnaziunala numnada Uniun europeica (UE). Empe dal congress da Vienna (1814–1815) datti dapi 1995 l'Organisaziun per la segirezza e collavuraziun en Europa (OSCE, Vienna), pia ina sort congress permanent da Vienna, presidià mintg'onn d'in auter stadi: Il 2014 la Svizra, ussa la Serbia, stadi ch'i na deva anc betg il 1815. L'onn «svizzer» da l'OSCE è stà vaira grev ed ha pretendi in grond engaschi da pres. fed. Didier Burkhalter areguard la crisa ucranaisa. Perquai ha cuss. naz. Fathi Derder (VD/plr) fatg la proposta da dar il premi Nobel da la pasch a l'OSCE ed a ses parsura da 2014. Derder: «L'OSCE sa chattava amez la scena politica internaziunala (...). Burkhalter ha pussibilità in'avischinaziun tranter la Russia e l'UE; el ha mess fin a la bloccada da la situaziun» (cità en «Der Bund» dals 15 da mars). È l'acziun da l'OSCE stada propi uschè efficazia? En mintga cas è Burkhalter s'engaschà a fund per impedir in'escalaziun. Derder e sis collegas dal parlament federal han scrit a la giuria dal premi Nobel da la pasch ad Oslo per recumandar l'elecziun da Burkhalter. Tschels segnataris eran trais da la plr (Christine Egerszegi/AG, Felix Gutzwiller/ZH e Christa Markwalder/BE), dus da la pcd (Jacques Neirynck/VD e Anne Seydoux-Christie/JU) ed in da la ps (Didier Berberat/NE).

Didier Burkhalter duaja survegnir il Premi nobel da la pasch.

KEYSTONE

Mediaziun e solidaritad

Era la scena europeica sa mida. Ils cunfins da l'UE encunter l'ost para da sa stabilisar; per ils onns vegnents pon ins strusch spetgar in commember daplì. Il 2009 ha l'UE creà l'uffizi da rappresentant(a) per la politica exteriura e da segirezza. Lez uffizi han ins affidà l'emprim a la Brita Catherine Ashton; en tschintg onns ha'la mess ad ir il Post europeic da l'exteriur. Da Numnason-tga 2014 ha Federica Mogherini, anteriura ministra taliana da l'exteriur, surpiglià la successiun d'Ashton. La Svizra sezza ha midà las basas da sias relaziuns cun l'UE: «Dapi l'iniziativa 'Cunter l'immigraziun massiva', approvada da la Svizra ils 9 da favrer 2014, èsi pli grev d'equilibrar las relaziuns bilaterals cun l'UE. Questa aveva gia pretendi ina cunvegna da basa instituziunala. Uss ha il suveran svizzer mess en dumonda la circulaziun libra da las persunas. Dacurt ha in rapport da rutina da l'UE davart il stadi da las relaziuns cun

la Svizra mussà che Bruxelles na collia lezza circulaziun betg mo cun las emprimas bilaterals, mabain era cun la participaziun a Schengen e Dublin, sco era cun elements da las segundas bilaterals (perscrutaziuns, Erasmus, medias) (...). Las relaziuns cun l'UE han prioritad per la Svizra (...). Sia politica da pasch è ordvart activa en il Balcan dal vest [cunzunt la Cosova], il Caucasus dal sid [cunzunt la Georgia] e l'Africa dal nord [cunzunt la Sahara], nua ch'ella sa cruscha cun la politica da vischinanza da l'UE (...). En la crisa ucranaisa ha la Svizra, sco presidenta da l'OECE, pudì intermediar a moda constructiva; sco pajais neutral ha'la gidà a franar l'escalaziun (...). Ma il conflict geostrategic tranter l'UE e la Russia munta in dilemma per la politica exteriura da la Svizra: Questa, d'ina vart, sa senta cleramain attaschada a las valurs da l'occident, las qualas garantechan pasch e stabilitad dapi Helsinki 1975. La Svizra, sco pajais pitschen e

neutral, (...) metta grond pais sin il stadi da dretg ed il respect da princips ed imperativs internaziunals. Ma da l'autra vart na fa'la part, ni da l'UE, ni da l'Alleanza atlantica; perquai stat'la en in partenadi cun la Russia, schebain che tscherts elements en svanids ad interim suenter che lezza ha annectà la Crim. Il conflict en l'Ucraina da l'ost è escalà dapi schaner 2015; quai cumplitgescha anc las relaziuns da l'UE cun la Svizra. Tranter lezzas prova la Svizra vinavant d'intermediar tenor sia tradiziun; ma l'UE pretenda daplì solidaritad cun las valurs europeicas ed ils fundaments da la segirezza europeica dapi 1975, fundaments che la Russia na respecta betg pli» (2).

1. Thomas Maissen, *Geschichte der Schweiz. Quarta ediziun curregida*. Baden (hier + jetzt, ISBN 978-3-03919-174-1) 2012, p. 183.
2. Christian Nünlist, *EU-Außenpolitik: Von Ashton zu Mogherini*. En: *CSS Analysen zur Sicherheitspolitik*, nr. 167 (CSS ETH Turitg, favrer 2015).E